

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Alia argumenta contendentia, in visione, ratione
supernaturalitatis, requiri lumen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

V. Ad effectum supernaturalem sufficit, reperiri in causa adequatam unum principium supernaturale.

Arguit tertio: potentia est causa adequata distincta ab objecto, ergo non potest elevari ab objecto; ergo sola sua virtute naturali producit effectum illum supernaturalem; ergo & causa aliqua adequata naturalis posset effectum supernaturalem producere; neque enim magis est causa inadequata improporcionata illi effectui, quam causa adequata. Contra: sicut potentia est adequata distincta ab objecto, ita & objectum a potentia, & tamen juxta P. Suarez loco jam citato, potest objectum, vel principium concurrens loco objecti, elevari a potentia, seu principio tenente se ex parte potentiae; species enim naturales elevantur secundum ipsum ab habitu supernaturali fidei ad elicendum actum fidei: quare ergo est contra saltem quantum ad conceptum supernaturalitatis praecise, nequit intellectus elevari ab objecto supernaturali? cum elevari nihil aliud sit, quam simul concurrere cum causa supernaturali ad effectum, qui est in ordine simpliciter supernaturali: jam enim in causa adequata reperitur virtus productiva illius effectus: & sicut ad vitalitatem sufficit unum principium vitale, quidni ad supernaturalitatem praecise sufficit unum principium supernaturale?

VI. Angelus connaturaliter producit visionem sui, non Dei.

Arguit quarto: sequeretur, Angelum aequè connaturaliter posse producere visionem Dei, ac visionem sui, aut alterius Angeli: patet sequela; nisi enim habuerit speciem sui, aut alterius Angeli, visioni illi proportionatam, non potest eam producere, sic tamen si hujusmodi speciem habuerit: sed similiter, si habuerit speciem proportionatam visioni Dei, poterit illam producere; ergo aequè naturaliter potest videre Deum, ac alterum Angelum. Resp. Maximam esse disparitatem: petit namque Angelus connaturaliter speciem proportionatam ad visionem sui, aut alterius Angeli, non tamen ad visionem Dei: si autem praeter, & supra exigentiam naturalem detur ei species supernaturalis Dei, quid mirum si hoc supernaturali posito, eliciat connaturaliter visionem Dei: quidni enim causa supernaturales aequè connaturaliter eliciant actiones supernaturales sibi proportionatas, ac naturales cause actiones naturales?

VII. Quid sit, tenere se ex parte potentiae.

Dices: Saltem ex parte potentiae est eadem proportio. Contra: inquiri, quid sit hoc ex parte potentiae? si velit virtutem naturalem Angeli esse eandem in visione Dei, & sui, concedo ita esse; dico autem, Angelum per suas vires solas non producere visionem Dei, sed adjutum ab objecto, seu specie supernaturali, quam hoc sensu dico tenere se ex parte potentiae, id est, ipsam juvare: sicut secundum Patrem Suarez, habitus fidei tenet se etiam ex parte objecti hoc sensu, id est, juvat speciem naturalem objecti, ex se imparem ad actum fidei supernaturalem.

VIII. Oportet dicitur a paritate causa materialis & efficientis.

Confirmatur in simili de potentia passiva: nec enim minus sunt duae diversae cause partiales, materialis & efficiens, quam potentia & objectum: nihilominus causa materialis, seu subiectum recipere potest qualitatem aliquam supernaturalem, ut anima lumen gloriae, vel gratiam, modò causa efficiens supernaturalis illam juvet ad illius receptionem, non simul recipiendo, sed concurrando in alio genere, nempe efficiendo. Si ergo possit subiectum naturale recipere aliquid supernaturale, absque eo quòd causa ulla supernaturalis teneat se ex parte subiecti, id est, simul cum eo rem illam supernaturalem recipiat, quidni potentia naturalis efficere poterit aliquid supernaturale, modò simul cum ea concurrat objectum supernaturale. Sietiam

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

ipso facto quòd efficiens concurrat cum causa materiali, dicatur tenere se ex parte cause materialis; idem dici poterit de objecto respectu potentiae; tam enim in alio genere causa concurrat causa efficiens respectu materialis, quam objectum respectu potentiae.

SECTIO SEXTA.

Alia argumenta contententia, in visione, ratione supernaturalitatis, requiri lumen.

ARGUUNT quintò alii Recentiores: si enim semel concedatur, causam aliquam naturalem partialem esse proportionatam effectui supernaturali, sequitur, effectum illum posse produci a causa totali naturali. Sed contra: causa materialis naturalis, anima ex: gratia, in suo genere est proportionata productioni gratiae, & luminis gloriae, & tamen ulterius necessaria est causa efficiens, nec sufficit naturalis, sed requiritur supernaturalis; ergo non sequitur, si sufficit partialis causa naturalis, sufficere totalem. Respondeo itaque negando sequelam: effectus namque requirit, ut saltem in causa totali reperitur virtus correspondens omni formalitati, quam in se habet, quod non requiritur in illa partiali. Sic etiam visio beata exigit ut in causa totali sit principium aliquod vitale, quod tamen in quovis principio non exigit, cum lumen, vel species, sive objectum non sit vitale, nec concurrat vitaliter ad productionem visionis, sicut nec vitaliter concurrat Deus ad eandem visionem, vel alium effectum ut causa universalis. Adde, potentiam naturalem respectu illius vitalitatis, aut intellectiois, non esse proportionatam, nisi connotando speciem, aut aliud principium supernaturale, quod non petit connaturaliter, cum hac vitalitas & intellectio sit supernaturalis.

I. Produci nequit effectus supernaturalis a causa totali naturali.

Unum principium supernaturale sufficit, sicut unum vitale.

Arguunt sextò: in naturalibus, ut producatur cognitio, dari debet potentia omnino completa per virtutem intrinsecam: ergo idem dicendum de cognitione supernaturali. Conf. saltem species nunquam infunditur potentiae, nisi completa in ratione potentiae; ergo ut hic sit species vel objectum supernaturale, debet esse potentia supernaturalis. Ad Argumentum Respondetur primò, negando Antecedens, nec enim potentia est omnino completa in naturalibus sine specie. Secundò dico, manifestam esse disparitatem: cum enim effectus sit vitalis, requirit potentiam vitalem; vitalitas autem potentiae est ipsi intrinseca, at verò conceptus supernaturalis non est vitalis, sicque effectus ratione hujus non postulat procedere ab intrinseco, & consequenter virtus productiva effectus quoad hanc formalitatem suppleri potest a causa extrinseca: nec enim aliud requiritur, quam ut in causa totali detur vis adequata effectui. Aliqua ergo formalitates determinatè petunt vim intrinsecam in potentia, ut vitalitas: aliae determinatè petunt, per se loquendo, vim potentiae extrinsecam, ut species. Dixi, per se loquendo: quando enim Angelus cognoscit se, ipsa ejus potentia est species, juxta probabilem sententiam. Aliae demum sunt formalitates indifferentes ut vis earum productiva sit potentiae intrinseca, vel extrinseca, nec aliud requirunt, quam ut in causa totali sit virtus iis adequata, & hujusmodi est conceptus supernaturalitatis. Per quae, patet ad Confirmationem.

II.

Potentia non est completa sine specie.

Supernaturalitas in effectus non petit virtutem intrinsecam in potentia.

Triplex formalitatum genus.

III. Ex Concilio Viennensi non probatur necessitas luminis, præcisè ratione supernaturalitatis.

IV. Vterius declaratur mens Concilii Viennensis.

V. Obstantiam visionis perfectionem requiri potest lumen, non ob supernaturalitatem præcisè.

Argui potest septimò ex Concilio Viennensi sub Clemente quinto, ubi definitur, animam indigere lumine gloriæ ad videndum Deum. Respondetur, nihil aliud definiri in hoc Concilio, ut supra sect. primâ latiùs ostendi, quàm animam naturalibus viribus non posse videre Deum, sed egere auxilio aliquo supernaturali: solùm namque intendit Concilium damnare errores Begardorum & Beguinarum, inter alia asserentium, quamlibet intellectualem creaturam in seipsa naturaliter esse beatam, nec animam, ut Deum clarè videat, indigere lumine ipsam elevante. Unde, ex vi hujus definitionis, habetur tantùm, animam solis naturæ viribus non posse elicere visionem beatificam, nisi aliquid ei principium supernaturale adjungatur.

Quòd verò non debeat Concilium intelligi in rigore prout verba sonant, de lumine scilicet gloriæ in sensu Theologorum, nempe de principio aliquo intrinseco permanente, constat: nam juxta communem sententiam quam etiam sequitur Suarez, & non pauci ex adversariis, ut sect. quartâ vidimus, dici potest visio ab anima per auxilium extrinsecum sine lumine hoc intrinseco: ergo juxta Concilium, non est necessarium absolute hujusmodi lumen. Quod si per lumen liceat adversariis hinc intelligere concursum extrinsecum, quidni nobis similiter intelligere licebit speciem seu objectum, cum utrobique nihil aliud sit quàm ipse Deus, vel concurrens per modum objecti, vel principii tenentis se ex parte potentia.

Quòd si quis contendat requiri hinc absolute lumen, debet esse ob maximam perfectionem visionis, & supernaturalitatis in ea repertæ, utpote quæ ob suam excellentiam requirit non solum speciem supernaturalem, sed etiam principium supernaturale tenens se ex parte potentia; hoc autem non ratione supernaturalitatis præcisè, sed talis super-

naturalitatis; constat enim res varias vel ob præstantiam, vel alias rationes, subinde exigere causas diversas: sic idem effectus pendet & à causâ primâ, & secundâ; eadem proles à patre & matre, & sic de aliis, quæ videri passim apud Auctores possunt. Si ergo dentur entitates quædam petentes duas causas naturales, quidni etiam detur aliqua, quæ petat duas supernaturales. Hoc autem in visione peculiariter contingere colligimus à posteriori ex hac auctoritate Concilii.

Existimo itaque cum Vasquez hic, d. 43. & aliis, ratione supernaturalitatis præcisè non requiri lumen in productione visionis, sed ad actum supernaturalem sufficere quoad hoc, quòd unum ejus principium sit supernaturale, nec per se loquendo, alia elevatio potentia ad actum supernaturalem requiritur quàm ut cum eâ concurrat principium aliud quod supernaturale, sive illud sit objectum, sive aliud quodcunque. In hoc tamen differo à Patre Vasquez, quod ipse contendat, si essentia Divina concurrat instar speciei ad visionem, non omnino requiri lumen, quod tamen nego, & dico, licet ratione supernaturalitatis præcisè non requiratur lumen, requiri tamen ratione talis supernaturalitatis, ut jam declaratum est: ad quod dicendum moveor, quia conformius hoc est definitioni Pontificis, & Concilii.

Auctoritate igitur magis quàm ratione probatur necessitas luminis ad visionem beatificam eliciendam; verba enim illa Concilii Viennensis damnantis propositionem hanc, nempe, animam non indigere lumine gloriæ, ipsam elevante ad videndum Deum, non possunt alio modo congruè explicari, quàm quòd connaturaliter saltem requiratur hujusmodi principium ex parte potentia ad visionem eliciendam.

VI.

Quodcunque principium supernaturale sufficit ad effectum supernaturalem.

VII. Auctoritas facit pro lumine.

DISPUTATIO DECIMA-QUINTA:

De tertio visionis principio, nempe, specie impressa: ubi etiam de specie expressa.

SECTIO PRIMA.

An Deus de facto videatur per speciem impressam.

I. Deum duplici ratione respicit visionem beatificam.

NOTANDUM, Deum in visionis beatificæ productione dupliciter se habere: primò, per modum causæ universalis, qui conceptus, visioni cum omnibus aliis effectibus, qui similiter Deum ut causam universalem respiciunt, est communis. Secundo, Deus visionem respicit per modum objecti, quatenus scilicet illum repræsentat, & sub hac consideratione Deus est causa particularis visionis, non minus quàm quodvis aliud objectum est causa particularis repræsentationis sui.

II. In visione duæ reperiuntur formalitates.

In visione itaque beatificâ, sicut in aliâ quacunque visione respectu sui objecti, duæ reperiuntur formalitates, entis & repræsentationis: ut ens est, respicit Deum ut causam universalem; ut repræsentatio, eundem respicit per modum objecti, peculi-

riter in hanc visionem influentis, idque respectu illius præstantis, quod respectu aliarum visionum præstant reliqua objecta.

Dices, non esse cur visio beatifica Deum respiciat ut causam universalem; etsi enim creatura quævis, eo ipso quòd ens sit, dicat essentialem dependentiam à Deo, in præsentia tamen hoc ex eo abunde habetur, quòd Deus sufficienter concurrat per modum objecti; nec enim requiritur, ut illic Deus influat per modum causæ universalis, ubi influit ut causa particularis; per utrumvis enim concursum plenè habetur dependentia creaturæ à Deo. Sed contrâ: species enim impressa Dei, si daretur, suppleret totum quod Deus in visione facit per modum objecti, & causæ particularis, nihilominus præter concursum speciei requireretur concursus Dei, ut causæ universalis; ergo Deus de facto concurrat ad visionem, non solum per modum objecti, & causæ particularis, sed etiam per modum causæ universalis; id enim omne nunc per se præstat, quod in eo casu præstaret Deus, & species impressa.

III. Et hæc duæ formalitates in visione magis in particulari distinguuntur.

Deinde,